

ORGAN INSTYTUTU ZACHODNIEGO

P
R Z E G Ł A D

Z
A C H O D N I

POZNAŃ • 1966 • NR
Przegląd Zachodni, nr 3, 1966

3

Instytut Zachodni

PRZEGLĄD ZACHODNI

D W U M I E S I Ę C Z N I K

SPIS TREŚCI

	Str.
ARTYKUŁY	
<i>J. Rachocki</i> , Geneza koncepcji „demokracji gospodarczej” a związki zawodowe w Niemczech	1
<i>M. Suchocki</i> , Główne zagadnienia zagranicznej polityki kulturalnej NRF	19
<i>J. Kuczyński</i> , Drogi nadszowieca (Społeczno-historiograficzne przesłanki mitu)	36
*	
<i>S. Nowakowski</i> , Z zagadnień adaptacji i integracji w środowisku wiejskim i miejskim Ziemi Zachodnich	53
MATERIAŁY	
<i>T. Puchalski</i> , Tendencje rozwojowe w handlu zagranicznym EWG	69
*	
<i>F. Mětšk</i> , Z działalności Zentralstelle für Wendenangelegenheiten (Wendenabteilung) w latach 1920—1945	87
PRZEGLĄDY I KOMENTARZE	
<i>K. Żygulski</i> , Problemy rewolucji kulturalnej w NRD	99
<i>T. Krajezycki</i> , Gospodarka NRD w 1965 r. i wytyczne planu gospodarczego na rok 1966	102
*	
<i>J. Muszyński</i> , Korpus Obrony Cywilnej — ogniwem remilitaryzacji NRF	106
*	
<i>J. Przewoźny</i> , Muzea w województwie koszalińskim	111
OCENY I OMÓWIENIA	
<i>J. Kozeński</i> , Nowe publikacje o niemieckiej opozycji antyhitlerowskiej	118
*	
Horst Schumacher, Sie nannten ihn Karski (omów. <i>A. Czubiński</i>)	123
Wasilij Timofiejewicz Fomin, Agressija faszystowskiej Germanii w Europie 1933—1939 g. g. (omów. <i>A. Czubiński</i>)	127
Wspomnienia więźniów Pawiaka (omów. <i>E. Serwański</i>)	133
*	
Charles Maignial, L'Europe commencée (omów. <i>Z. Kowalczyk</i>)	135
Mitteleuropa im Geographieunterricht (omów. <i>A. Schwartz</i>)	137
*	
Hans Joachim Orth, Polen — Partner von Morgen (omów. <i>J. Prędko</i>)	141
Hansjakob Stehle, Nachbar Polen. — Deutschlands Osten — Polens Westen? (omów. <i>L. Sługocka</i>)	143
*	

PRZEGLĄD ZACHODNI

D W U M I E S I Ę C Z N I K

ROCZNIK XXII

R O K 1 9 6 6

TOM II

(nr 3—4)

POZNAŃ
INSTYTUT ZACHODNI

1 9 6 6

C II 473

BP/1000

SPIS TREŚCI TOMU II ZA 1966 ROK

ARTYKUŁY

Biskup Marian Zakon Krzyżacki i jego państwo nad Bałtykiem w dziejach Polski	287
Hensel Witold, Dwadzieścia lat badań archeologicznych na Ziemiach Zachodnich PRL (1945—1965)	244
Kostrzewski Józef, Nauka niemiecka wobec odkryć archeologicznych na byłych ziemiach zachodniosłowiańskich	211
Kuczyński Janusz, Drogi nadczołowieka (Społeczno-historiograficzne przesłanki mitu)	36
Labuda Gerard, Ideologia nacjonalizmu i rewizjonizmu w poglądach na przeszłość stosunków polsko-niemieckich	187
Markiewicz Władysław, Znaczenie obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego	181
Miśkiewicz Benon, Obrona polskiej granicy zachodniej okresu wczesno-feudalnego w świetle dotychczasowych badań	268
Nowakowski Stefan, Z zagadnień adaptacji i integracji w środowisku wiejskim i miejskim Ziemi Zachodnich	53
Rachocki Janusz, Geneza koncepcji „demokracji gospodarczej” a związki zawodowe w Niemczech	1
Suchocki Mieczysław, Główne zagadnienia zagranicznej polityki kulturalnej NRF	19

MATERIAŁY

Dziurzyński Patrycy, Osadnictwo na Ziemiach Zachodnich w 1945 r.	307
Měšk Frido, Z działalności Zentralstelle für Wendenangelegenheiten (Wendenabteilung) w latach 1920—1945	87
Puchalski Tadeusz, Tendencje rozwojowe w handlu zagranicznym EWG	69

PRZEGLĄDY I KOMENTARZE

Dulczewski Zygmunt, W sprawie badań socjologicznych nad tworzeniem się nowych społeczności regionalnych na Ziemiach Zachodnich	321
Krajczycki Tadeusz, Gospodarka NRD w 1965 r. i wytyczne planu gospodarczego na rok 1966	102
Muszyński Jerzy, Korpus Obrony Cywilnej — ogniwo remilitaryzacji NRF	106
Muszyński Józef, Aktualne stanowisko rządu Niemieckiej Republiki Federalnej wobec granicy na Odrze i Nysie	346
Przewoźny Józef, Muzea w województwie koszalińskim	111
Sobczak Janusz, Na Zachodzie o granicy na Odrze i Nysie	325
Wróblewski Tadeusz Seweryn, Stosunek społeczeństwa zachodnioniemieckiego do Słowian jako przedmiot badań	355
Zygulski Kazimierz, Problemy rewolucji kulturalnej w NRD	99

OCENY I OMÓWIENIA

Kozeński Jerzy, Nowe publikacje o niemieckiej opozycji antyhitlerowskiej	118
Boras Zygmunt, Stosunki polsko-pomorskie w drugiej połowie XVI wieku (omów. Kosman Marceł)	378

Dzieje Gniezna (omów. Wędzki Andrzej)	371
Dzieje Kołobrzegu (omów. Boras Zygmunt)	375
Fomin Wasilij Timofiejewicz, Agressija faszystzkiej Giermanii w Jewropie 1933—1939 g. g. (omów. Czubiński Antoni)	127
Hierowski Zdzisław, Literatura czeska i słowacka w Polsce Ludowej (omów. Wróblewski Tadeusz Seweryn)	150
„Historica” tom X (omów. Sobczak Janusz)	154
Hitlerowski terror na wsi polskiej 1939—1945 (omów. Pospieszalski Karol Marian)	388
Kołomejczyk Norbert, Ziemie Zachodnie w działalności Polskiej Partii Robotniczej (Omów. Spychalski Marian Andrzej)	148
Maignial Charles, L'Europe commencée (omów. Kowalczyk Zygmunt)	135
Miasta polskie w Tysiącleciu t. 1. (omów. Wiśniewski Jerzy)	368
Mittleuropa im Geographieunterricht (omów. Schwartz Andrzej)	137
Naumann Bernd, Auschwitz (omów. Serwański Edward)	393
Nawrocki Stanisław, Hitlerowska okupacja Wielkopolski w okresie zarządu wojskowego (omów. Pospieszalski Karol Marian)	391
Orth Hans Joachim, Polen — Partner von Morgen (omów. Prędko Janusz)	141
Schumacher Horst, Sie nannten ihn Karski (omów. Czubiński Antoni)	123
Stehle Hans Jakob, Nachbar Polen. — Deutschlands Osten — Polens Westen? (omów. Sługocka Ludmiła)	143
Tu jest mój dom (omów. Dulczewski Zygmunt)	384
Wspomnienia więźniów Pawiaka (omów. Serwański Edward)	133
Zeitschriftenzentalkatalog (ZZK) der Bezirke Dresden, Karl-Marx-Stadt und Cottbus (omów. Szymiczek Franciszek)	156
Ziemie Zachodnie i Północne w liczbach. — Derlatka Tadeusz, Lubo-jański Józef, Ziemie Zachodnie i Północne. Fakty, liczby (omów. Magdziarek Marek)	147
Ziemie Zachodnie w granicach Macierzy (omów. Kwilecki Andrzej)	380

ZAPISKI BIBLIOGRAFICZNE

Ziemie Zachodnie, Niemcy (zestawili: Z. K., J. K., W., M. W., J. M., T. K.) 159, 397

Z KRONIKI NAUKOWEJ

Czubiński Antoni, XIII Sesja Polsko-Niemieckiej Komisji Historycznej w Eisenach	415
Łopatka Adam, Nowaczyk Jerzy, Konferencja naukowa w Lipsku poświęcona problemom demokracji i podstawowych praw obywatelskich	410
Macurek J. Stan współpracy naukowej między Polską i Czechosłowacją oraz główne kierunki badań, dotyczących Polski w CSRS w latach 1961—1964	405
M. W. Międzynarodowa konferencja naukowa na temat niemieckiego <i>Drang nach Osten</i>	163
W. W. A., Sesja naukowa z okazji setnej rocznicy urodzin Juliana Marchlewskiego	165
Wróblewski Tadeusz Seweryn, Zagraniczni uczeni — doktorami <i>honoris causa</i> Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	166

LISTY DO REDAKCJI

T. Grabowski, W sprawie recenzji <i>Ekonomicznych problemów militaryzacji NRF</i>	171
S. Jellenta, W związku z artykułem B. Bojarskiej pt. <i>Zbrodnie niemieckie na terenie powiatu Swiecie nad Wisłą (1939)</i>	170

Z KRONIKI INSTYTUTU ZACHODNIEGO

Wizyta władz IZ u przewodniczącego Prezydium WRN w Poznaniu. — III Sesja Rady Naczelnej TRZZ. — Udział dyrektora IZ w „rozmowach europejskich”. — Zebrania naukowe pracowników IZ. — Wizyty gości zagranicznych w IZ. — Pobyt grupy pracowników IZ w Austrii. — Wizyty gości zagranicznych w IZ. 173, 418

KSIĄŻKI NADEŚLANE I NABYTKI BIBLIOTEKI IZ.

KOMITET REDAKCYJNY

Gerard Labuda — przewodniczący, *Zdzisław Kaczmarczyk*, *Władysław Markiewicz* — zastępcy przewodniczącego, *Antoni Władysław Walczak* — redaktor, *Władysław Tomaszewski* — sekretarz redakcji, *Janusz Deresiewicz*, *Zygmunt Dulczewski*, *Witold Jakóbczyk*, *Jerzy Krasuski*, *Zdzisław Nowak*, *Janusz Pajewski*, *Czesław Pilichowski*, *Kazimierz Piwarski*, *Karol Marian Pospieszalski*, *Janusz Rachocki*, *Michał Szaniecki*, *Mieczysław Suchocki*, *Jan Wąsicki*, *Stanisława Zajchowska* — członkowie.

Korektorzy: *Monika Dziarnowska*, *Magdalena Staszewska*

THE WESTERN REVIEW

BIMONTHLY

CONTENTS

ARTICLES

<i>W. Markiewicz</i> , Significance of the Polish Millenium Celebrations	181
<i>G. Labuda</i> , Ideology of Nationalism and Revisionism in the Views on Polish-German Relations in the Past	187
<i>J. Kostrzewski</i> , Attitude of German Science towards Archaeological Discoveries in the Former West-Slavian Territories	211
<i>W. Hensel</i> , Twenty Years of Archaeological Research in the Western Territories of Polish People's Republic (1945—1965)	244
<i>B. Miśkiewicz</i> , Defence of the Polish Western Frontier during the Period of Early Feudalism in the Light of Previous Studies	268
<i>M. Biskup</i> , Teutonic Order and its State Bordering the Baltic in Poland's History	287

MATERIALS

<i>P. Dziurzyński</i> , Colonization in the Western Territories in 1945	307
---	-----

REVIEWS AND COMMENTARIES

<i>Z. Dulczewski</i> , On the Sociological Studies of the Formation of New Regional Communities in the Western Territories	321
*	
<i>J. Sobczak</i> , In the West on the Oder-Neisse Line	325
<i>J. Muszyński</i> , Present Attitude of the GFR Government towards the Oder-Neisse Line	346
<i>T. S. Wróblewski</i> , Disposition of Mind of the West-German Community in Respect to Slavs	355

CRITIQUES AND DISCUSSIONS

Polish Towns in the Millennium, Vol. I (by <i>J. Wiśniewski</i>)	368
The History of Gniezno (by <i>A. Wędzki</i>)	371
The History of Kołobrzeg (by <i>Z. Boras</i>)	375
<i>Z. Boras</i> , Polish-Pomeranian Relations towards the End of XVIth Century (by <i>M. Kosman</i>)	378
Western Territories within the Boundaries of Mother Country (by <i>A. Kwilecki</i>)	380
Here is my Home (by <i>Z. Dulczewski</i>)	384
*	
Nazi Terrorism in Polish Villages in 1939—1945 (by <i>K. M. Pospieszalski</i>)	388
<i>Stanisław Nawrocki</i> , Nazi Occupation of Great Poland during the Military Administration (by <i>K. M. Pospieszalski</i>)	391
<i>Bernard Naumann</i> , Auschwitz (by <i>E. Serwański</i>)	393

BIBLIOGRAPHICAL NOTES

Western Territories, Germany (prepared by: <i>W., M. W., Z. K., J. M., T. K.</i>)	397
--	-----

SCIENTIFIC CHRONICLE

- J. Mačurek, Level of Scientific Cooperation between Poland and Czechoslovakia and the Main Trends of Research Concerning Poland and CSRS in the Years 1961—1964 inclusive 405
- A. Łopatka, J. Nowaczyk, Scientific Session on the Problems of Democracy and the Basic Civil Rights Held at Lipsk 410
- A. Czubiński, XIIIth Session of the Polish-German Historical Commission at Eisenach 415

INSTITUTE FOR WESTERN AFFAIRS' CHRONICLE

- Stay of Some Members of the Institute Staff in Austria. — The 22nd July Festival at the Institute for Western Affairs. — Foreign Visitors at the IWA 418
- Books sent in and Acquisitions of the IWA Library

PRZEGLĄD ZACHODNI

(„Западный обзор”)

Выходит раз в два месяца

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ

	Стр.
В. Маркевич, Значение празднеств Тысячелетия польского государства	181
Г. Лябуда, Идеология национализма и ревизионизма во взглядах на прошлое польско-германских отношений	187
Ю. Костжэвски, Отношение немецкой науки к археологическим открытиям на бывших западнославянских землях	211
В. Генсэль, Двадцать лет археологических исследований на Западных Землях ПНР (1945—1965)	244
В. Миськевич, Защита польской западной границы раннефеодального периода в свете существующих до сих пор исследований	268
М. Бискуп, Тевтонский орден и его государство при Балтийском море в истории Польши	287

МАТЕРИАЛЫ

П. Дзюжыньски, Переселенцы на Западных Землях в 1945 г.	307
---	-----

ОБЗОРЫ И КОММЕНТАРИИ

З. Дульчэвски, К вопросу о социологических исследованиях по образованию новой региональной общественности на Западных Землях	321
Я. Собчак, На Западе о границе на Одре и Нысе	325
Ю. Мушыньски, Актуальная позиция правительства Федеративной Республике Германии по вопросу о границе на Одре и Нысе	346
Т. С. Врублевски, Отношение западногерманской общественности к славянам	355

ОБСУЖДЕНИЯ И РЕЦЕНЗИИ

Польские города в Тысячелетии, т. I (обс. Е. Висьневски)	368
История Гнезна (обс. А. Вэндзки)	371
История Колобжега (обс. З. Борас)	375
З. Борас, Польско-поморские отношения во второй половине XVI века (обс. М. Косман)	378
Западные Земли в материнских границах (обс. А. Квилецки)	380
Здесь мой дом (обс. З. Дульчэвски)	384
Гитлеровский террор в польской деревне 1939—1945 (обс. К. М. Поспешальски)	388
Станислав Навроцки, Гитлеровская оккупация Велькопольши в период военного управления (обс. К. М. Поспешальски)	391
Бэрнард Науманн, Auschwitz (обс. Э. Сэрваньски)	393

БИБЛИОГРАФИЧЕСКИЕ ЗАМЕТКИ

Западные Земли, Германия (Составили: В., М. В., З. К., Ю. М., Т. К.)	397
--	-----

ИЗ НАУЧНОЙ ХРОНИКИ

И. Мацоурек, Состояние научного сотрудничества Польши и Чехословакии и главные направления исследований, касающихся Польши и ЧССР в 1961—1964 годах	405
---	-----

А. Лопатка, Ю. Новачык, Научная конференция, посвящённая проблемам демократии и основных гражданских прав, в Лейпциге . . .	410
А. Чубински, XIII сессия Польско-немецкой исторической комиссии в Эйзенах	415

ИЗ ХРОНИКИ ЗАПАДНОГО ИНСТИТУТА

Пребывание группы работников ЗИ в Австрии, — Торжество 22 июля в ЗИ. — Визиты заграничных гостей в ЗИ	418
Присланные книжки и приобретения библиотеки ЗИ	